

Grundig undersøgelse af glatføreuheld i sæsonen 2019-2020

Selv om sidste vinter ikke var voldsomt præget af vinterligt vejr, er det overraskende, at kun 18 af uheldene skyldtes is/rim. Herudover viser det sig, at mere end halvdelen af tilfældene kan kobles sammen med haglbyger.

**AF MARIE WESSEL
TEILMANN**
Vejdirektoratet
Mawe_k@vd.dk

AF PETER JOHNSEN
Johnsen Consult
pj@johnsenconsult.dk

Vejdirektoratet har besluttet at kulegrave de glatføreuheld, der sker på statsvejene i et forsøg på at finde nogle af de dybereliggende årsager til, at disse uheld sker. Dette arbejde skal bane vejen for en endnu mere effektiv indsats på området i fremtiden. Dette arbejde startede i sæsonen 2017-2018. I denne artikel præsenteres undersøgelsen af de glatføreuheld, der er sket på statsvejnettet i vintersæsonen 2019-2020.

Hvert enkelt glatføreuheld, der er sket på statsvejnettet i vintersæsonen, er blevet gennemgået. En vintersæson starter den 1. oktober og slutter den 30. april. Antallet af registrerede glatføreuheld har i pågældende periode været 95 uheld. Ud af de 95 uheld har det ikke været muligt at bestemme uheldsårsagen i 15 af uheldstilfældene. Dette kan skyldes, at vejrforholdene på uheldstidspunktet har indikeret, at der ikke er tale om et glatføreuheld.

Analysens resultater

Resultaterne fra analysen har påvist, at mere end halvdelen af glatføreuheldene i vintersæsonen 2019-2020 skyldtes lokale hagl- eller sludbyger (se figur 1).

Hvis denne type uheld fremover vil være dominerende, kan der være grund til at overveje, om der

bør være meldinger til trafikanterne om fremtidige hagl- og sludbyger. Som det er i dag, er det dog en udfordring at observere hagl, hvilket kan resultere i usikkerheder. Derfor findes der heller ikke noget statistik på, hvor mange dage det fx hagler i løbet af et år. Sammen med DMI er der nu igangsat en undersøgelse af, hvordan data om haglbyger kan forbedres i fremtiden. I analysen er de metrologiske data gennemgået, og her er det noteret, hvis der har været hagl/slud i området. Uheldsårsagen kan derfor have været hagl, hvis de øvrige betingelser for glatføreuheld ikke har været til stede. Det kan fx være plusgrader på uheldstidspunktet.

Vigtig kilde

En anden vigtig kilde til analysen er som sagt politirapporterne, hvori der ved flere af uheldene har stået beskrevet, at uheldet skyldtes "hagl". Der er dog den udfordring, at man skal ned i hver enkelt politirapport for at finde "hagl" som uheldsfaktor eller undersøge de metrologiske data.

Selve analysearbejdet går som sagt ud på at indsamle data, så snart der foreligger en politirapport, som angiver, at der er tale om et glatføreuheld. Dernæst indhentes vejrdata fra værktøjet Vejvejr om den konkrete vejsituation på uheldstidspunktet for først og fremmest at se på, om vejret har spillet en afgø-

rende rolle ved uheldssituationen. Derudover indsamles data fra de nærmeste målestationer for at undersøge vejtilstanden på uheldstidspunktet. Alle målestationer måler vejtemperaturen, mens kun en del af målestationerne måler restsalt på kørebanen.

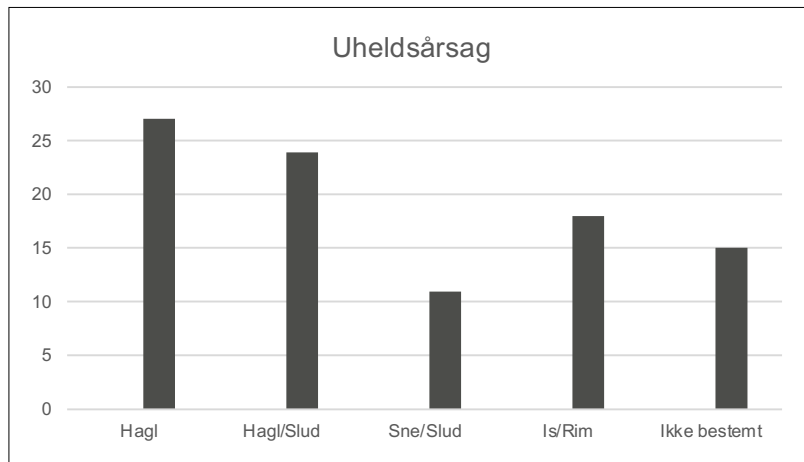
Når vejret og vejtilstanden er undersøgt, ses dernæst på de udkald, der er foretaget i dagene eller timerne op til uheldet. Det undersøges, hvorvidt der er saltet eller ryddet sne, og i hvilken grad der er saltet på uheldsstedet og det omkringliggende område. Disse data hentes i værktøjet Vinterman. En del af materiellet har en GPS tilknyttet, og i disse tilfælde findes detaljerede data om, hvornår lastbilen har saltet eller ryddet sne.

Videre undersøgelser

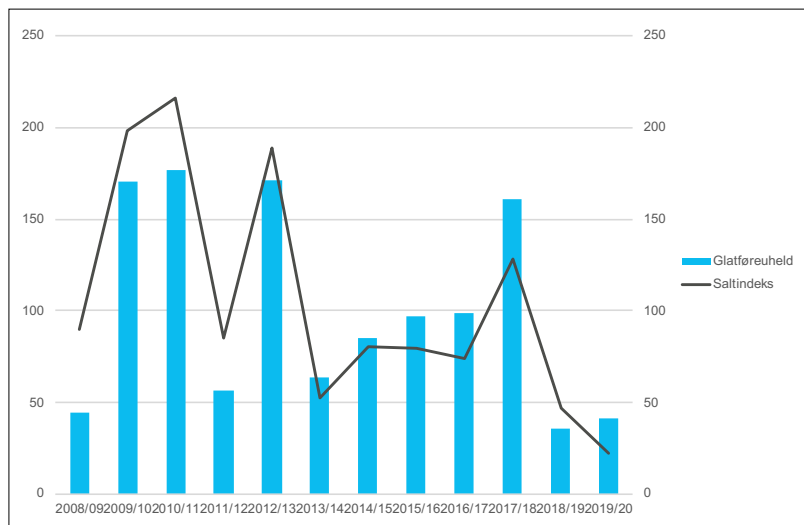
Vinterens hårdhed varierer og kan udtrykkes ved saltindekset. Saltindekset er et udtryk for saltforbruget på et vejnet, der saltes præventivt. Som det ses af figur 2, er der tendens til, at saltindekset og antallet af glatføreuheld følger hinanden. Der ses dog en stigning i antallet af uheld i forhold til saltindekset i sæsonen 2019/20, og samme tendens ses for nogle af de øvrige vintre. Det kunne være interessant at undersøge, om det udelukkende er i sæsonen 2019/2020, at der er en større andel af glatføreuheld, som skyldes hagl/slud, eller om de også gør sig gældende for de øvrige sæsoner, hvor der er en større andel af uheld i forhold til saltindekset.

Det statistiske grundlag for analysen er dog ikke tilstrækkeligt til at sige noget præcist på nuværende tidspunkt, men det bør undersøges nærmere, om denne type uheld udgør en større del af det samlede billede.

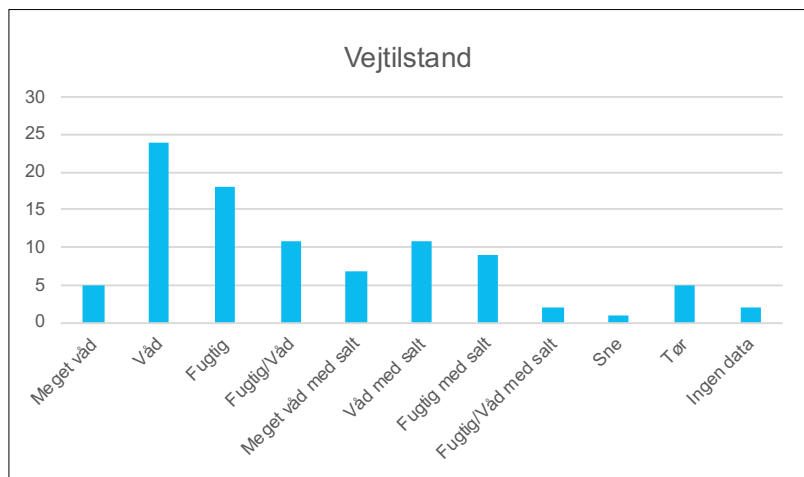
Endelig er det interessant, at en del af uheldene sker i situationer, hvor målestationerne viser, at der er restsalt tilbage på kørebanen. Her kan der opstå usikkerheder om, hvorvidt der rent faktisk er salt nok tilbage til at undgå, at vejen bliver glat. For at kunne belyse dette grundigt, er det nødvendigt at igangsætte en dybdegående undersøgelse. Se figur 3. ●

Figur 1: Uheldsårsag

Figur 2: Saltindeks og glatføreuheld (glatføreuheldene er vist i procent i forhold til gennemsnittet af perioden)

Figur 3: Vejtilstand